

Eksistensielle dykk

Heidi Wexelsen Goksøyr beveger seg inn i en annerledes og eksistensiell verden i sine nye fotografier som hun nå viser i Oslo Kunstforening.

FOTO

Heidi Wexelsen Goksøyr:
Under overflaten
Oslo Kunstforening
9.3 - 7.4 2002

Vann, sjø og hav har alltid i vel så stor grad som himmelen og verdensrommet fascinert og tiltrukket menneskene. Det som befinner seg under havoverflaten har en spesiell dragningskraft på oss, enten det dreier seg om fargerike fisker, gamle skipsvrak med uante skatter eller det forsvunne Atlantis. Men det er ikke bare det ukjente og spennende som befinner seg under vann som tiltrekker oss.

Vannet er også skremmende. Det kan omslutte oss fullstendig og dra oss ned mot dypet. Vi må holde pus-

På en måte blir hennes fotografier et symbol ikke bare på menneskenes begrensninger, men også muligheter og på deres erobring av naturelementene.

ten og munnen lukket for ikke å svelge vannet og til slutt drukne. Vannet og verdensrommet – de oksygenfrie sonene som omgir oss og som ikke tillater oss å puste fritt – er herre over oss, i motsetning til til-

premissene for vår bevegelsesfrihet.

Det er disse enkle fakta som har vært den store utfordring for fotografen Heidi Wexelsen Goksøyr i hennes fotoserie kalt *Under overflaten*. De siste to-tre årene har hun så å si uteluk-

kende arbeidet under vann. Med offentlig støtte ble hun i stand til å kjøpe et godt undervannskamera og å reise til Middelhavet for å kunne fotografere to unge piker i det varme vannet vi ikke har altfor mye av her i landet. Etter endeløs prøving og feiling er det en imponerende serie hun kan fremvise i Oslo Kunstforening. Stadige opptak under vann avbrutt av instruksjon av de to modellene har gitt fascinerende og vakre bilder. Kunstneren var avhengig av sol og en jevn, fast sandbunn som ikke virvlet opp for mye for å kunne ta klare bilder. Fotografiene er tatt på relativt grunt vann slik at solen reflekteres både i vannflaten og sandbunnen og i jentenes hvite kjoler.

Wexelsen Goksøyr's fotografier gir et bilde av en fremmed verden der mennesket er bundet og under trykk. Men samtidig er det vektløst og kan bevege seg fritt, som fisken i vannet eller en fugl i luften. Det å flyte i vannet gir en vektløs tilstand man ellers bare opplever høyt til værs eller i rommet. På en måte blir hennes fotografier et symbol ikke bare på menneskenes begrensninger, men også muligheter og på deres erobring av naturelementene. Dette blir spesielt tydelig i bildene der de to jentene svømmer i formasjon som minner om synkronsvømming. Her er det menneskets kontroll og beherskelse både av kroppen og det uvante, våte element som dominerer.

Det å oppholde seg under vann

kan også føles som en eksistensiell opplevelse. Man settes inn i en lukket, lydløs og innadvendt verden der kommunikasjon og umiddelbar samhandling er umulig. Oppmerksomheten og konsentrasjonen rettes innover, mot en selv. Man hører sine egne hjerteslag og fordi man gjerne ubevisst lukker øynene under vann omsluttet man av et isolerende mørke. Man blir satt inn i en tilstand på siden av en normal sosial tilværelse.

Til tross for de eksistensielle tanker du kan gjøre deg når du ser Goksøyr's bilder er de kanskje først og fremst estetiske i sitt uttrykk. De er ganske enkelt vakre og formidler både lekenhet og følsomhet for vannets kunstneriske muligheter. Det

estetiske blir understreket gjennom bruken av utelukkende svart/hvitt-film som siden har fått en blåtone i datamaskinen. Bildene er forøvrig ikke manipulert, og de er enhetlige og samstemte og fungerer godt som serie. Det er likevel ingen tvil om at den kunstneriske effekten blir forsterket der kunstneren har hengt bildene som transparenter foran vinduene. Lyset utenfra gir den duse gjennomlysningen som i en vanlig lysboks ville blitt for hardt og dominerende. De små transparentene montert på stålplater flyter fritt i rommet, men gir ikke den nærheten til motivet som de store formatene, med en tett monteringen gir disse en effektiv akvarie/bassengvirkning.

Jan Kokkin

De siste to-tre årene har hun så å si utelukkende arbeidet under vann.

PÅ NORLI ER DE VERSTE SKURKENE SVENSKE

HENNING MANKELL
Mördare utan ansikte
Hundarna i Riga
Den vita lejoninnan
Mannen som log
Vilospår
Den femte kvinnan
Stegat efter
Brandvägg
Pyramiden
Danslärarens återkomst

ÅKE EDWARDSON
Dans med en ängel
Gå ut min själ
Låt det aldrig ta slut
Rop från långt avstånd
Sol och skugga
Till allt som varit dött

INGER FRIMANSSON
Katten som inte dog